

КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
БІЗНЕСУ та ТЕХНОЛОГІЙ

ВІСНИК

№1(23)2014

**КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
БІЗНЕСУ та ТЕХНОЛОГІЙ**
04078, м. Київ,
вул. Білицька, 41/43
(044) 430 15 77, 353 42 42
info@kibit.edu.ua

РЕКТОР: ЯКОВЛЕВА Олена В'ячеславівна
— кандидат філософських наук, професор
РІК ЗАСНУВАННЯ — 1961
КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ РІВЕНЬ:
бакалавр, спеціаліст, магістр
РІВЕНЬ АКРЕДИТАЦІЇ — III, IV

ШКОЛА БІЗНЕСУ КІБІТ

Відкрита у 2004 році.
Надає повний обсяг
послуг з бізнес-освіти.
Діють короткострокові
програми PDS, MBA.

www.kibit.edu.ua

Ліцензія АД № 034560
від 04.05.2012 р.

ФІЛІЇ КІБІТ:

БІЛОЦЕРКІВСЬКА ФІЛІЯ
09100, вул. Логінова, 39/2,
тел.: 8 (0446) 333 108;
8 (04463) 512 77
e-mail: info_bc@kibit.edu.ua

ВІННИЦЬКА ФІЛІЯ
21022, вул. Тарногородського, 46
тел.: 8 (0432) 69 32 62;
8 (0432) 63 06 77
e-mail: info_vn@kibit.edu.ua

ЖИТОМИРСЬКА ФІЛІЯ
10029, вул. Комерційна, 2а
тел.: 8 (0412) 44 84 07;
8 (0412) 48-24-50
e-mail: info_gt@kibit.edu.ua

ЗАПОРІЗЬКА ФІЛІЯ
69123, вул. 14 Жовтня, 15
тел.: 8 (061) 270 60 87;
8 (061) 277 00 81
e-mail: info_zp@kibit.edu.ua

ЛУГАНСЬКА ФІЛІЯ
91006, кв. Южний, СШ № 51
тел.: 8 (0642) 711 706;
8 (0642) 710 798
e-mail: info_lg@kibit.edu.ua

НІЖИНСЬКА ФІЛІЯ
16604, вул. Незалежності, 42
тел.: 8 (04631) 9 03 51/52;
8 (04631) 7 51 41
e-mail: info_ng@kibit.edu.ua

УМАНСЬКА ФІЛІЯ
20300, пров. К. Цеткін, 2
тел.: 8 (04744) 4 28 20;
8 (04744) 3 50 44
e-mail: info_ym@kibit.edu.ua

ФАКУЛЬТЕТИ:

■ МЕНЕДЖМЕНТУ ■ ЕКОНОМІКИ ■ ПСИХОЛОГІЇ

0306

МЕНЕДЖМЕНТ І АДМІНІСТРУВАННЯ:

менеджмент туристичної індустрії
менеджмент зовнішньоекономічної діяльності
менеджмент підприємницької діяльності
менеджмент промислових підприємств
менеджмент охорони праці

0305

ЕКОНОМІКА ТА ПІДПРИЄМНИЦТВО:

фінанси
облік і аудит

0301

СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ НАУКИ:

психологія праці та управління
педагогічна психологія
клінічна психологія

ДРУГА ВИЩА ОСВІТА

за всіма напрямками

МАГІСТРАТУРА

за спеціальністю «фінанси»

МАТЕРІАЛЬНО- ТЕХНІЧНА БАЗА:

власні навчальні приміщення,
комп'ютерні класи, доступ до Інтернет,
бібліотека, читальний зал,
власна поліграфічна база

ПРОФЕСОРСЬКО- ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД:

висококваліфіковані фахівці
(професори, доценти,
спеціалісти-практики)

ФОРМИ НАВЧАННЯ:

денна, заочна

Диплом бакалавра, спеціаліста, магістра державного зразка. Студенти проходять практику у державних та комерційних установах. Працює служба працевлаштування студентів. Здійснюються мовні та фахові стажування студентів за кордоном. На запрошення Інституту лекції читають професори з провідних Університетів Західної Європи. Ведеться підготовка до незалежного зовнішнього тестування з математики, української мови та літератури, історії України.

КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ БІЗНЕСУ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

В І С Н И К

Випуск № 1 (23)

Київ
Видавництво КІБіТ
2014

*Висловлюємо подяку президенту Київського інституту бізнесу та технологій
Яковлевій Ірині Іванівні за підтримку видання*

Наукові статі присвячені актуальним проблемам економіки, управління, інформаційних технологій, економічного аналізу сучасного стану України.

Вісник розрахований на наукових працівників та фахівців, які займаються питанням розвитку економіки України.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

ПАСТУХОВА В.В., *д-р. екон.наук* – голова редколегії
ЯКОВЛЕВА О.В., *канд. філос.наук, ректор КІБІТ*
ЯЗИНІНА Р.О., *д-р. географ. наук* – відповідальний секретар
ВЕТЧИНОВ І.А., *д-р. екон. наук*
МИХАЙЛОВ В.С., *д-р. екон.наук*
ШИНКАРУК Л.В., *д-р. екон.наук*
ГЕРАСИМОВИЧ А.М., *д-р. екон.наук*
КОНЧИН В.І., *канд. екон. наук*
СВЕРДАН М.М., *канд. екон.наук*
ЄНА О.В., *канд. екон. наук*
КОРОСТЕЛЬОВ В.А., *канд. екон. наук*

Збірник входить до переліку періодичних наукових фахових видань, в якому можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора та кандидата з економічних наук, затвердженого постановою президії ВАК України від 10.11.2010 р. № 1-05/7 //Бюлетень ВАК України. – 2010. – №12

Відповідальний за випуск – **ЯЗИНІНА Р. О.**, *д-р географ. наук*

Вісник Київського інституту бізнесу та технологій
№ 1 (23) 2014

Видається з 2004 р.

Свідцтво про державну реєстрацію
В Держкомітеті телебачення і радіомовлення
серія КВ № 880 від 01.06.2004

Засновник: ПВНЗ “КІБІТ” ТОВ

Затверджено до друку Вченою Радою
Київського інституту Бізнесу та технологій
Протокол № 7 від 26 лютого 2014 року

Тираж 500

Адреса редакції:
04078, м.Київ, Білицька 41/43
Телефон для довідок: 8-044-430-32-64

Видавець – ПВНЗ “Київський інститут
бізнесу та технологій” ТОВ
04078, м.Київ, Білицька 41/43
Телефон для довідок: 8-044-430-32-64
e-mail: vestnik@kibit.edu.ua

За достовірність інформації в публікаціях
відповідальність несуть автори статей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Bomberger E.E. Optimal Inventory Depletion Policies. // Management Science. – 1961. – V. 7. – № 3. – P. 294–303.
2. Derman C. and Klein M. Inventory Depletion Management. // Management Science. – 1958. – V. 4. – № 4. – P. 450–456.
3. Derman C. and Klein M. Discussion: A Note on the Optimal Depletion of Inventory. // Management Science. – 1959. – V. 5. – № 2. – P. 450–456.
4. Eilon S. Obsolescence of Commodities Which Are Subject to Deterioration in Store. // Management Science. – 1963. – V. 9. – № 4. – P. 623–642.
5. Eilon S. FIFO and LIFO Policies in Inventory Management. // Management Science. – 1961. – V. 7. – № 3. – P. 304–316.
6. Greenwood J.A. Issue Priority. // Naval Research Logistics Quarterly. – 1965. – V. 2. – № 4. – P. 251–268.
7. Liberman G. J. LIFO vs. FIFO in Inventory Depletion Management. // Management Science. – 1958. – V. 4. – № 1. – P. 102–105.
8. Pierskalla W.P. and Roach C.D. Optimal Issuing Policies for Perishable Inventory. // Management Science. – 1972. – V. 18. – № 11. – P. 603–614.
9. Pierskalla W.P. An Inventory Problem with Obsolescence. // Naval Research Logistics Quarterly. – 1969. – V. 16. – P. 217–228.
10. Pierskalla W.P. Inventory Depletion Management with Stochastic Field Life Functions. // Management Science. – 1967. – V. 13. – № 11. – P. 877–886.
11. Pierskalla W.P. Optimal Issuing Policies in Inventory Management – I. // Management Science. – 1967. – V. 13. – № 5. – P. 395–412.
12. Корольок В.С. Управляемые процессы марковского восстановления с малой вероятностью обрыва. / В.С.Корольок, Н.В. Андреев. / Кибернетика. – 1986. – № 4. – С. 112–124.
13. Андреев М.В. Стохастичні моделі керування запасами в умовах недосконалої інформації. /М.В.Андреев / Вісник КІБіТ. – 2011. – № 2 (15). – С. 3 – 10.

УДК 336.22

БАРАБАШ Л.В.,
РОЛІНСЬКИЙ О.В., к.е.н.,
БОНДАРЕНКО Н.В., к.е.н.
м. Умань

АНАЛІЗ СТРУКТУРИ АКУМУЛЮВАННЯ СУМ ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ ДО ЗВЕДЕНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

Анотація. В статті розглядаються основні аспекти розподілу сум мобілізованого податку на доходи фізичних осіб між бюджетами різних рівнів в Україні та досліджується система розподілу сум згаданого податку у зарубіжних країнах.

Ключові слова: податок на доходи, місцевий бюджет, податкові надходження до бюджету, доходи до місцевого бюджету.

Аннотация. В статье рассматриваются основные аспекты распределения сумм уплаченного налога на доходы физических лиц между бюджетами разных уровней в Украине, а также исследуется система распределения сумм упомянутого налога в зарубежных странах.

Ключевые слова: налог на доходы физических лиц, местный бюджет, налоговые поступления в местный бюджет, доходы местных бюджетов

Abstract. In the article the basic aspects of distribution of sums of the mobilized income tax are examined physical persons between the budgets of different levels in Ukraine, and also the distribution of sums of the mentioned tax system in foreign countries is investigated.

Keywords: income tax, local budget, tax receivables in a local budget, accrues of local budgets physical persons

Постановка проблеми. Податок на доходи фізичних осіб був і залишається основним податком, який сплачують фізичні особи з різних видів одержаних доходів та одним з найбільш впливових на економічну ситуацію в країні. Однак за рахунок розподілу сум податку на доходи фізичних осіб, між різними бюджетами, суперечливим є питання доречності вважати його загальнодержавним.

Загальновідомо, що податок на доходи фізичних осіб є одним з найбільш значимих у фіскальному та соціальному відношенні податків: його фіскальна роль в значній мірі залежить від рівня економічного розвит-

ку країни і, відповідно, життєвого рівня основної маси населення. Як правило, чим вищий цей рівень, тим вище частка податку на доходи фізичних осіб.

Податкові відносини держави з громадянами базуються на діаметрально протилежних позиціях. Для держави, податки – це приплив грошових коштів, для громадян – вилучення частини їх власного доходу. Саме тому податок на доходи фізичних осіб є одним з економічних важелів держави, за допомогою якого вона намагається вирішити завдання щодо забезпечення необхідних грошових надходжень до бюджетів всіх рівнів і регулювання рівня доходів населення.

Мета статті. Податок на доходи фізичних осіб є основним податком, який сплачує населення країни. Саме тому постає необхідність дослідження його ролі в наповненні Зведеного бюджету України, а також визначення пріоритетних напрямів його розподілу між бюджетами різних рівнів з подальшим пошуком шляхів оптимізації вищезазначеного.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням доцільності розподілу сум податку на доходи фізичних осіб між різнорівневими бюджетами присвячені праці таких науковців як О. Кириченко, С. Лондар, Т. Нагосєва, С. Слухай, М. Рудая, І. Шевчук, Н. Ярошевич та інших. Високо оцінюючі їх зусилля та внесок в осягнення взаємозв'язків щодо проблем розподілу податку на доходи фізичних осіб, зауважимо, що сучасний контур податкової політики та наявність відчутних прогалин і неврегульованих завдань потребують здійснення наукових розвідок щодо уточнення проблем регулювання ефективного розподілу податку та пошуку дієвих практичних заходів їх розв'язання в регіоні.

Виклад основного матеріалу. Питання розподілу сум того чи іншого податку є завданням бюджетної системи країни. В Україні подібні дії регулюються нормами Бюджетного кодексу, який чітко прописує особливості подібних дій. Що ж до правочинності називати той чи інший податок загальнодержавним, то на сьогодні це скоріше територіальна ознака, яка визначає ареал застосування податку, аніж якісна, яка вказує на те, бюджет якого рівня формують сплачені у вигляді податку суми.

Якщо звернути погляд на світовий досвід, то в зарубіжних країнах система оподаткування доходів фізичних осіб, як правило, охоплює два рівні – федеральний (національний, державний) та місцевий (муніципальний, індивідуальний). Податки повноцінно й окремо функціонують на обох, єдиною відмінністю є лише бюджет, до якого надходять суми платежів. Проте спільною ознакою є те, що податки з доходів фізичних осіб є превалюючими за часткою доходів у місцевих бюджетах та одними з визначальних у доходах загальнодержавних.

Так, система особистого прибуткового оподаткування Японії об'єднує в собі національний та префектурний рівні. На першому функціонує п'ять ставок податку (10 %, 20 %, 30 %, 40 %, 50 %), а на другому – три (5 %, 10 %, 15 %) [3, с. 110].

Податкова система в Канаді має триступеневу структуру, відповідну схемі організації виконавчої влади. Кожен з трьох рівнів влади – федеральний уряд, уряди дев'яти провінцій і двох територій, муніципалітети – формують власний бюджет, встановлюючи податки й інші збори.

Федеральний податок на доходи фізичних осіб (федеральний прибутковий податок) та провінційний податок на доходи фізичних осіб (провінційний прибутковий податок) сплачуються безпосередньо

фізичною особою один раз на рік із загальної суми доходів з усіх джерел відповідно до прогресивної шкали ставок від 17 % до 29 %.

У всіх провінціях, за винятком Квебека, провінційний податок на доходи фізичних осіб (РПІТ) стягується за ставками, які обчислюються як відсоток від аналогічного федерального податку. Ставки РПІТ в різних провінціях неоднакові та коливаються від 43 % у Північних територіях до 60 % в Ньюфаундленді. Проте в більшості провінцій вони встановлені в інтервалі 50–55 %. За угодою між двома рівнями влади, збір провінційних прибуткових податків здійснює федеральна податкова служба на підставі даних, включених громадянами в декларацію про доходи. Зібрані кошти потім передаються в бюджети провінцій [9].

Прибутковий податок у Фінляндії функціонує на двох рівнях – державному та місцевому. Державний прибутковий податок сплачується за прогресивним ставками, диференційованими від 8 до 39 % залежно від величини доходу. Ставка муніципального податку встановлюється місцевими законодавчими актами. Муніципальні податки виплачуються тільки із сум доходу, що перевищують прожитковий мінімум. У 2012 році ставка загальнодержавного прибуткового податку для фізичних осіб становить 6,5–30 %. Ставка муніципального податку коливається між 16,25 і 21,75 %, залежно від рішення муніципального органу (наприклад, в Гельсінкі ставка дорівнює 18,5%) [8].

Кардинально відрізняється система оподаткування доходів фізичних осіб у пострадянських країнах. У колишніх республіках Радянського Союзу податкам, які стягуються з доходу фізичної особи, притаманний загальнодержавний характер, з одночасним розщепленням суми платежів відповідно до встановлених законодавством відсотків між бюджетами різних рівнів. Зокрема, податок на доходи фізичних осіб в Росії хоч і є федеральним податком, однак формує податкову базу суб'єктів Російської Федерації і муніципальних утворень. Бюджетне законодавство Росії закріплює податку на доходи фізичних осіб за відповідними рівнями бюджетної системи (табл. 1).

В Україні, як і в Російській Федерації, кожна сплачена сума податку формує одночасно доходи бюджетів різних рівнів. Зокрема, відповідно до бюджетного законодавства, яке діяло до 31 грудня 2010 року, надходження податку на доходи фізичних осіб розподілялися між місцевими бюджетами всіх рівнів наступним чином (рис. 1).

Відповідно до системи розподілу сум податку на доходи фізичних осіб, що функціонувала до 31 грудня 2010 року, до бюджетів сіл, їх об'єднань, селищ та міст районного значення зараховувалося 10 % суми податку на доходи фізичних осіб, що акумулювалися на відповідних територіях.

Проте питання вдосконалення розподілу сум податку на доходи фізичних осіб між бюджетами різних рівнів і досі не втрачає своєї актуальності, оскільки в

Таблиця 1.

Розподіл сум по податку на доходи фізичних осіб відповідно до рівня оподаткування

№ п/п	Бюджетний рівень	Частка розподілу податку на доходи, %
1.	Федеральний бюджет	0
2.	Бюджет суб'єкта Російської Федерації	70
3.	Місцевий бюджет в тому числі:	30
3.1.	Бюджет муніципального району	20
3.2.	Бюджет міжнаселеної території	30
3.3.	Бюджет міських округів	30
3.4.	Бюджет поселення	10

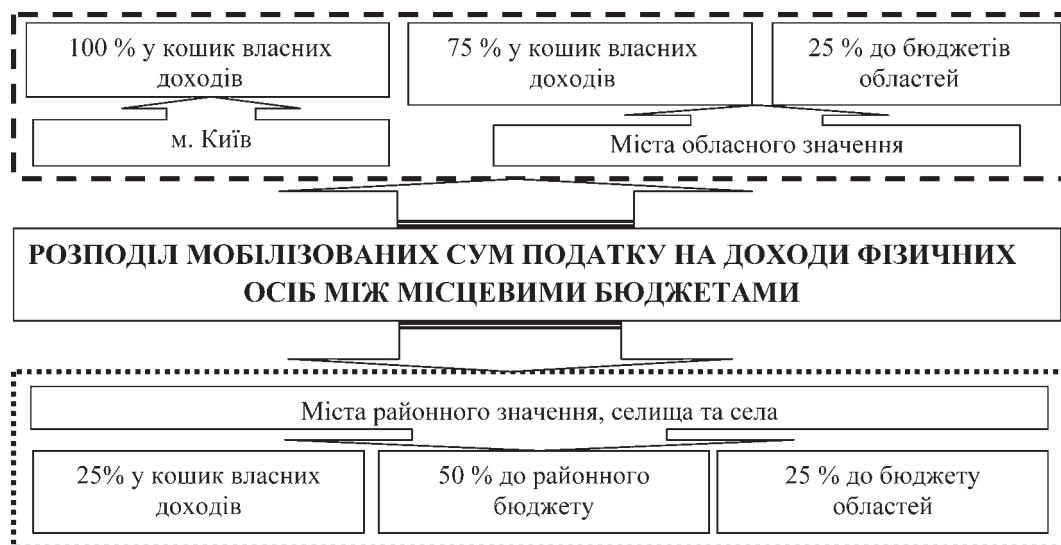

Рис. 1. Розподіл надходжень ПДФО між місцевими бюджетами різних рівнів [2, с.25]

Україні понад 90 % усіх бюджетів дотаційні й лише 8 % – це бюджети, які є донорами в умовах чинної системи бюджетного регулювання. За відсутності в достатньому обсязі власних доходів видатки місцевих бюджетів забезпечуються за рахунок надання трансфертів із державного бюджету, які відіграють важливу роль у формуванні доходів місцевих бюджетів. Отже, питома вага трансфертів у доходах місцевих бюджетів має сталу тенденцію до зростання [10, с. 67].

Останніми роками постійно зростає обсяг та частка трансфертів у структурі місцевих бюджетів (рис. 2)

Сума коштів, що перерозподіляється через систему офіційних трансфертів (рис. 2.), зростала з 2005 по 2010 рр. В 2007 році спостерігається зменшення частки трансфертів до 43,4 %, а потім знову підвищення у 2008 до 44,5 %. У 2009 році частка міжбюджетних трансфертів склала 46,7 % (63523,7 млн. гривень). Для порівняння: в інших країнах частка трансфертів у доходах місцевих бюджетів є набагато нижчою, наприклад, у Румунії – 10,8 %, Словаччині – 19,0 %, Словенії – 20,9 %, Латвії – 28,1 %, Болгарії – 33,0 %, Польщі – 40,2 %, Чехії – 35,0 % від загального обсягу доходів [4, с. 70-81].

Водночас спостерігається значне коливання і відносно частки доходів місцевих бюджетів у загальних доходах зведеного бюджету (рис. 3).

Частка місцевих бюджетів у доходах Зведеного бюджету та у ВВП характеризує рівень участі місцевого самоврядування у вирішенні проблем підвідомчих територій. Фактично це показник розвитку місцевих бюджетів та рівня фінансової незалежності місцевих органів влади. Досліджуваний період має нестійкі характеристики відносно частки доходів місцевих бюджетів у загальних доходах Зведеного бюджету України (рис. 3): якщо у 2005 році вона склала 22 %, то у 2007 зросла до 26,5 %, а в 2008 знизилася до 24,8 %. У 2009 році спостерігаємо подальший спад до 24,6 %, а в 2010 – незначне підвищення до 25,6 %. Такий процес входить у суперечку з можливостями місцевих органів влади виконати покладений на них обсяг зобов'язань у сфері соціально-побутового обслуговування населення та викликаний, перш за все, нестабільними характеристиками частки власних надходжень.

Важливим показником, що характеризує рівень самостійності місцевих бюджетів та можливість органів місцевого самоврядування проводити ефективний розподіл коштів на місцевому рівні й забезпечувати збереження коштів Державного бюджету, що можуть бути використані для покращення рівня надання пільг населення та організації функціонування ефективної системи соціального захисту є частка

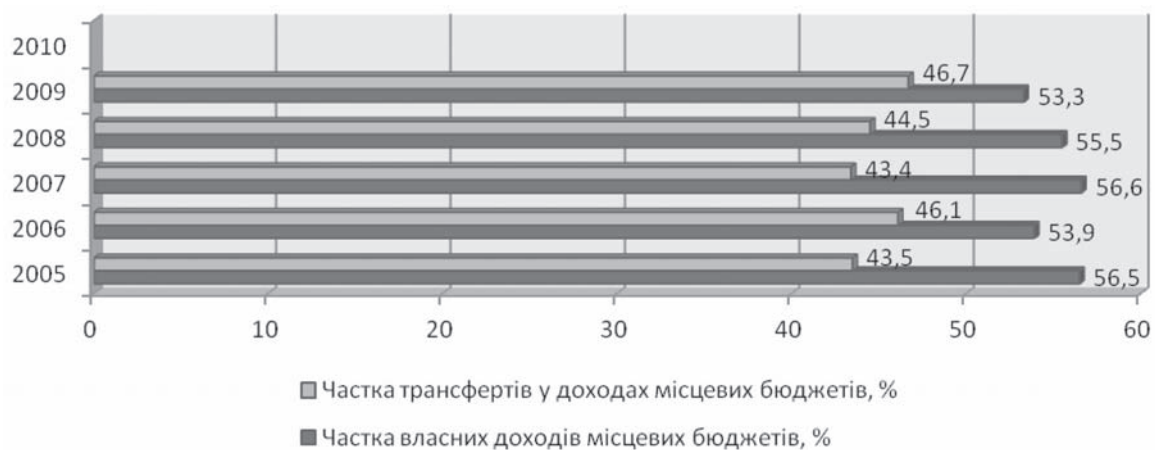

Рис. 2. Частка трансфертів у структурі доходів місцевих бюджетів в Україні

Рис. 3. Частка доходів місцевих бюджетів у доходах Зведеного бюджету України у 2005–2010 роках [10]

доходів місцевих бюджетів у валовому внутрішньому продукті країни (рис. 4).

Нестабільність надходжень власних доходів місцевих бюджетів зумовлює коливання в частці доходів місцевих бюджетів у валовому внутрішньому продукті країни (рис. 4). Значно вищі показники спостерігаємо у 2005–2006 роках – 8,6 % та 8,5 % відповідно, а от у 2007 році відзначається значний спад частки – до 6,6 %. Загалом 2007–2010 роки демонструють нестійку зростаючо-спадну динаміку з піком показника у 2009 році – 7,8 % та незначним його зниженням у 2010 до 7,4 %.

Проте повну картину ситуації суверенності місцевих бюджетів можна скласти лише за умови порівняння наявних в Україні показників з аналогічними даними зарубіжних країн (рис. 5).

Середній рівень частки доходів місцевих бюджетів у ВВП постсоціалістичних країн становить 7,6 %, що на 4,9 відсоткових пункти нижче, ніж у країнах-членах Європейського союзу. В Україні показники частки доходів місцевих бюджетів у ВВП перевищують середній рівень постсоціалістичних країн, але є значно нижчими за середні значення у країнах-членах Європейського союзу, що пояснюється відсутністю ефективних інструментів фінансового забезпечення місцевого самоврядування в Україні. Також це свідчить про те, що більша частина ВВП розподіляється

в країні через державний бюджет, а тому природно, що із зменшенням власних доходів місцевого бюджету, які формуються за рахунок податкових надходжень, зростає роль міжбюджетних трансфертів. Як наслідок, на сьогодні місцеві органи влади не можуть мати повної фінансової незалежності, а тому виникає потреба у перегляді системи їх власного забезпечення (табл. 2).

Рівень централізації системи фінансового забезпечення місцевого самоврядування не впливає на рівень фінансової автономії органів місцевого самоврядування. Наприклад, у Великобританії частка надходжень від операцій з капіталом у загальному обсязі власних доходів бюджетів місцевих урядів сягає 10 %, у той час як у Швеції, Фінляндії, Данії, система фінансового забезпечення місцевого самоврядування яких є децентралізованою, цей показник значно нижчий.

Основну частку – понад 70 % поточних надходжень місцевих урядів, складають податкові надходження. Найвищий рівень податкових надходжень у загальному обсязі поточних доходів – понад 80 % – мають Швеція і Данія, найнижчий – близько 52 % – Великобританія. Основну частину податкових надходжень бюджетів місцевих урядів становлять податки з доходів фізичних осіб, податки на прибуток, податки на збільшення ринкової вартості капіталу: у Швеції –

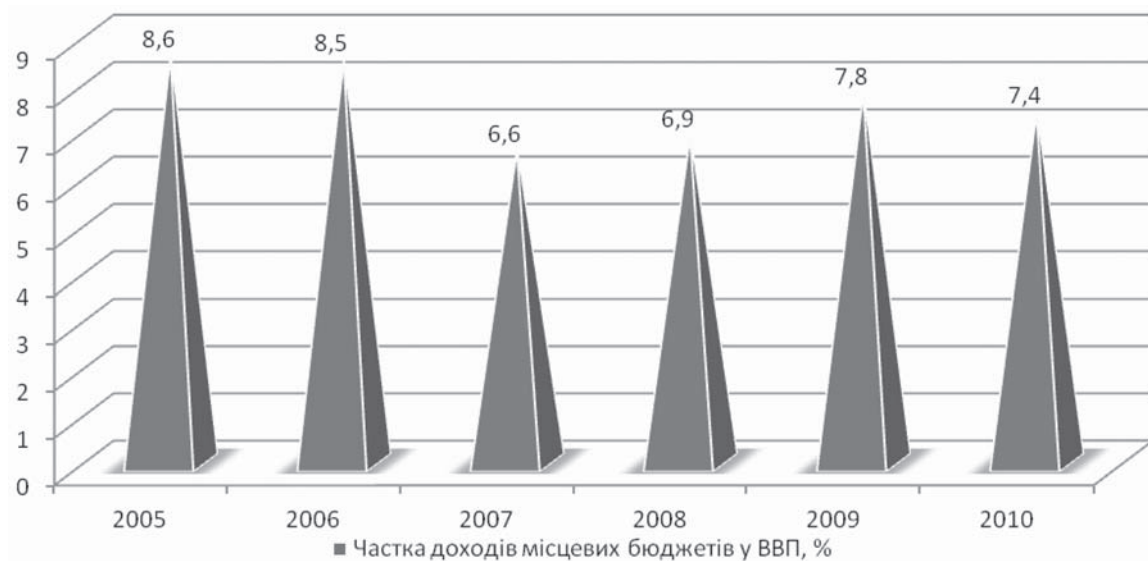

Рис. 4. Частка доходів місцевих бюджетів і валовому внутрішньому продукті України, % [13, с. 278-282]

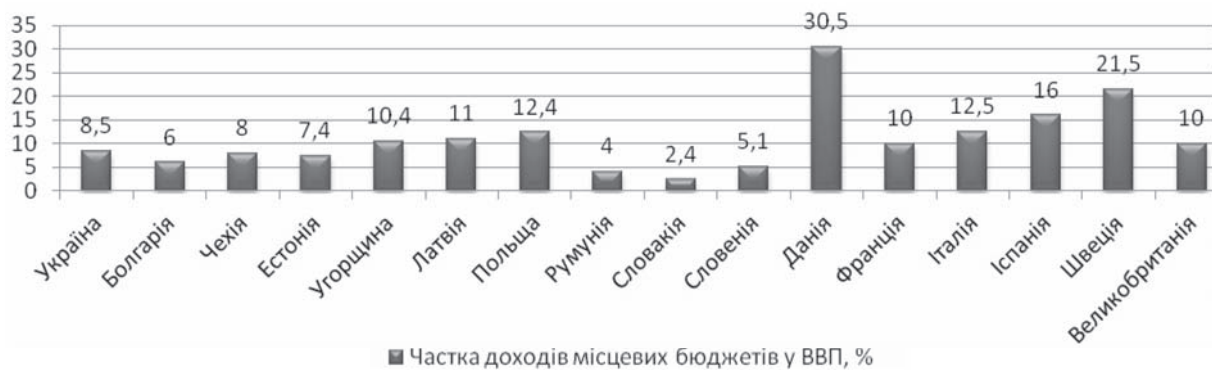

Рис. 5. Частка доходів місцевих бюджетів у ВВП окремих країн світу, % [5]

Таблиця 2.

Структура доходів бюджетів місцевого самоврядування європейських країн, %

Країна	Частка капітальних доходів у структурі доходів без урахування грантів	Частка неподаткових надходжень у загальному обсязі поточних доходів	Частка доходів від підприємницької діяльності та власності в структурі неподаткових надходжень	Частка податків на майно в структурі податкових надходжень
Албанія	21,5	48,9	26,6	0,2
Болгарія	2,1	21,3	8,7	103
Чехія	6,7	24,4	34,6	4,7
Данія	0,7	11,7	11,6	6,5
Естонія	5,4	12,2	36,7	10,0
Фінляндія	2,5	28,6	19,5	-
Франція	0,8	27,7	8,8	35,7
Угорщина	11,5	35,2	17,3	11,2
Італія	1,6	24,7	17,6	-
Латвія	5,0	23,9	0,5	18,1
Литва	10,2	4,3	4,4	9,4
Польща	4,0	32,9	8,2	18,1
Португалія	27,9	32,5	-	-
Румунія	0,7	15,3	15,3	18,5
Словаччина	16,3	23,8	22,3	29,9
Словенія	5,4	18,8	10,4	20,2
Іспанія	3,9	21,3	5,8	28,7
Швеція	0,3	6,8	50,2	-
Великобританія	9,6	48,5	53,7	99,5
Україна	0,2	11,8	5,1	-

100 %, Данії – 94 %, у Франції та Іспанії цей показник становить близько 20 %.

Вагомий внесок у доходну частину бюджетів робиться завдяки податку на майно. Внутрішні податки на товари і послуги становлять понад 40 % податкових надходжень бюджетів місцевих урядів Іспанії, близько 10 % – у Франції. Неоднорідною є динаміка показників неподаткових надходжень до бюджетів місцевих урядів. Так, у Швеції й Великобританії відбувається збільшення частки доходів від підприємницької діяльності й власності – з 41 до 52 % у Швеції і з 51 до 54 % у Великобританії. У Данії, Франції та Іспанії на початку 90-х рр. цей показник мав тенденцію до підвищення, а наприкінці 90-х рр. він становив близько 10 % [5].

Фактично в Україні доходна частина місцевих бюджетів має зовсім іншу, ніж у зарубіжних країнах, структуру (табл. 3). Динаміка структури доходної частини місцевих бюджетів (табл. 2.) підтверджує переважуючу роль податкових надходжень, середній рівень яких на протязі досліджуваного періоду становить 79,9 %, а загальне відхилення показника 2010 року від 2005 засвідчує загальне зростання показника на 6,1 %. Щодо інших доходних джерел місцевих бюджетів, то їх частка є досить незначною, а загальне відхилення демонструє зниження на 3,7 % по доходах від операцій з капіталом, 0,7 % по неподаткових надходженнях і на 1,7 % по надходженнях до цільових фондів.

В цілому слід зазначити, що, оскільки податкові надходження є основною складовою доходів місцевих бюджетів, доречним є дослідження їх структури (рис. 6). Зважаючи на структуру податкових надходжень до місцевих бюджетів, проілюстровану на рис. 6, слід наголосити на значній перевазі частки податку на доходи фізичних осіб. Протягом досліджуваного періоду спостерігаються її незначні коливання, мінімальний показник яких відноситься на період 2005 року – 69,9 %, а максимальний на 2007 рік – 78 %. У 2008–2009 роках внаслідок кризових явищ в економічному середовищі держави спостерігається незначне зниження рівня показника до 77,4 % та 75,2 % відповідно, однак уже в 2010 помічаємо незначне його зростання – до 75,5 %. Окрім того, загальне відхилення по податку на доходи фізичних осіб 2010 року від 2005 становить 5,6 % в напрямку зростання.

Щодо інших податкових джерел надходжень, то більш вагома позиція належить зборам за спеціальне використання природних ресурсів, середня частка яких протягом періоду дослідження складає 12 %, а загальне відхилення – 2,7 %. Щодо інших наведених

видів податків і зборів, які формують доходу частину бюджетів місцевого рівня, то їхня питома вага у структурі є незначною і всі вони за загальним рівнем відхилення демонструють спадну тенденцію. Зокрема, частка податку з власників транспортних засобів знизилася на 0,7 %, місцевих податків і зборів – на 1,4 %, єдиного податку для суб'єктів малого підприємництва – на 3 %, а інших податків – на 3,2 %. Звичайно, не можна стверджувати про однозначність факторів впливу на зазначені джерела податкових надходжень, однак слід відмітити той факт, що майже всі з перерахованих вище податків надходять до місцевих бюджетів не повними сумами, а лише частками від загальних, розмір яких визначається Бюджетним кодексом України.

Новий Бюджетний кодекс, що розпочав діяти з 1 січня 2010 року, відводить найнижчим ланкам бюджетної системи 25 % суми сплаченого податку, що забезпечує більшу самостійність місцевих бюджетів від асигнувань з бюджетів вищого рівня (рис. 7).

Однак виникає логічне питання про суттєвість змін, що сталися. Саме тому належним у цьому випадку є дослідження розміру і частки сум податку на доходи фізичних осіб, що залишаються в розпорядженні місцевих органів влади.

Практика надання місцевим бюджетам власних доходів у обсязі, не достатньому для фінансування видатків, успадкована ще з часів соціалізму, коли вважалося, що обмежений обсяг власних доходів місцевих бюджетів спонукатиме місцеві органи влади до їх збільшення та пошуку додаткових джерел фінансування [6, с. 4]. Але реалізація гарантій самостійності органів місцевого самоврядування залежить саме від законодавчого закріплення достатніх та стабільних власних джерел доходів місцевих бюджетів, оскільки тільки стосовно власних доходів органи місцевого самоврядування мають реальні повноваження щодо їх запровадження та збирання. Це дає змогу значно скоротити кількість дотаційних місцевих бюджетів за рахунок підвищення зацікавленості органів місцевого самоврядування в розвитку власного податкового потенціалу на території відповідних регіонів.

Висновки. Оскільки надходження від податку на доходи фізичних осіб посідають чільне місце серед податкових надходжень місцевих бюджетів, а його обсяги мають фактично стійку тенденцію до зростання, на нашу думку, доречним є вдосконалення структури розподілу даного податку між бюджетами різних рівнів.

Таблиця 3.

Структура доходної частини місцевих бюджетів у 2005–2010 рр., %

Показник	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Відхилення (+,-) 2010 від 2005 р.
Доходи від операцій з капіталом	6,9	6,7	7,9	6,2	3,7	3,2	-3,7
Податкові надходження	77,8	77,6	76,4	80,3	83,3	83,9	+6,1
Неподаткові надходження	11,6	12,0	11,0	10,4	10,9	10,9	-0,7
Цільові фонди	3,7	3,7	4,7	3,1	2,1	2,0	-1,7

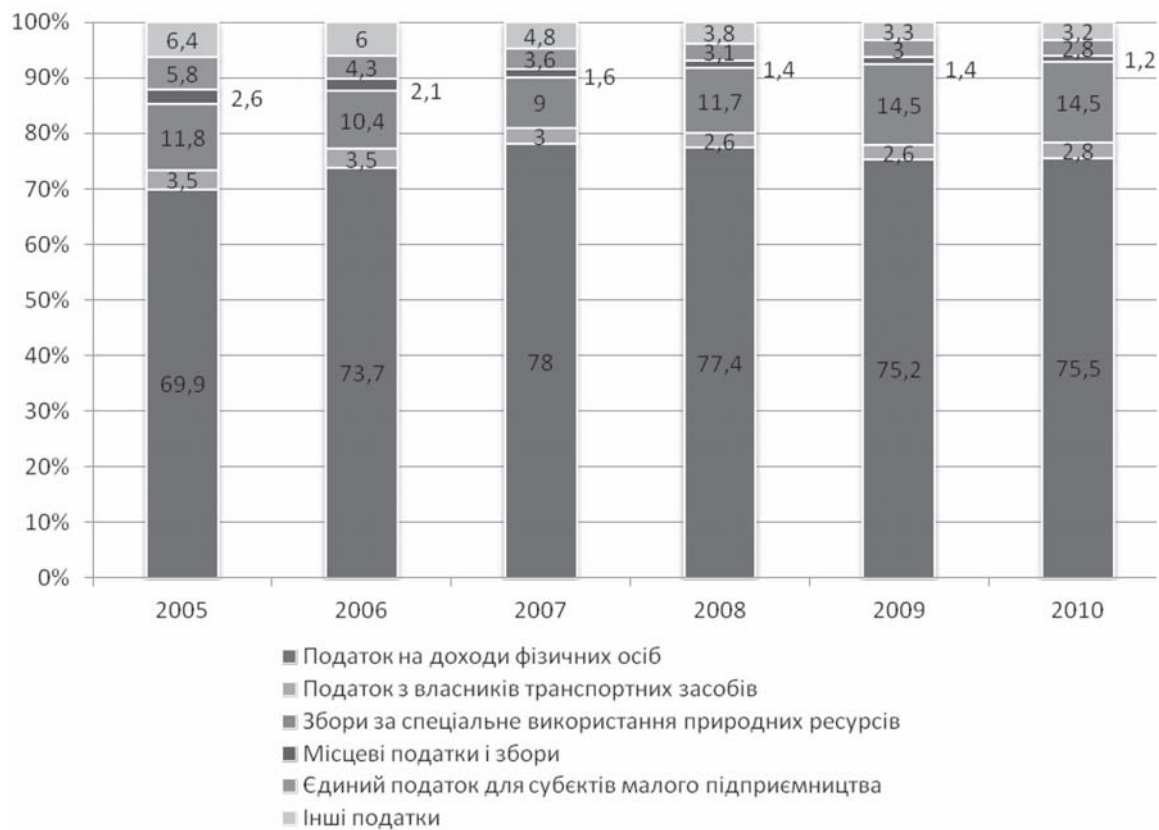

Рис. 6. Структура податкових надходжень місцевих бюджетів у 2005–2010 роках, %

Рис. 7. Розподіл сум мобілізованого податку на доходи фізичних осіб між бюджетами різних рівнів

Саме тому, спираючись на зарубіжний досвід розподілу сум, мобілізованих в результаті оподаткування доходів фізичних осіб, а також на вітчизняні реалії, на нашу думку, його слід розглядати як ресурс бінарного значення. Мається на увазі, що частина податку, яка стосується основних доходів платника у вигляді заробітної плати та прирівняних до неї доходів повинна формувати бюджети місцевого рівня, а податок з доходів, яким притаманний нестабільний характер, тобто побічні доходи, – бюджет державного рівня.

Таким чином відбудеться справедливий розподіл коштів між бюджетами різних рівнів та розшириться

бітної плати та прирівняних до неї доходів повинна формувати бюджети місцевого рівня, а податок з доходів, яким притаманний нестабільний характер, тобто побічні доходи, – бюджет державного рівня.

коло можливостей фінансування доходної частини місцевих бюджетів. Запропоноване розмежування сум податку на доходи фізичних осіб посилить його фінансову та економічну ефективність для держави.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бюлетень фінансово-податкового законодавства та практики його застосування // Офіційні матеріали Державної податкової служби України. – 2010. – № 12 (4). – 400 с.
2. Кириченко О.П. Місцеві фінанси / За ред. О.П. Кириченко. – К.: Знання, 2006. – 677 С.
3. Кундєєва Г.О. Вплив рівня диференціації доходів населення на вирішення продовольчої безпеки домогосподарств / Г.О. Кундєєва // Вісник ЗНУ. – 2010, – № 4 (8), – С. 98-112.
4. Лагутін В.Д. Вдосконалення міжбюджетних трансфертів у контексті бюджетної реформи в Україні / В.Д. Лагутін, О.Б. Каун. / Наукові праці НДФІ. – 2009. – № 2 (24-25). – С. 70-81.
5. Лондар С.Л. Фінанси. / Лондар С.Л., Тимошенко О.В. – Вінниця: Нова Книга, 2009. – 384 с.
6. Луніна І.О. Формування місцевих бюджетів на основі принципу еквівалентності: шлях до ефективної бюджетної системи України / І.О. Луніна // Фінанси України. – 2010. – № 9. – С. 3-12.
7. Нагоева Т. А. Налог на доходы физических лиц как источник формирования сбалансированного бюджета муницип

ального образования / Т. А. Нагоева. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.uresearch.psu.ru/files/articles/343_11929.doc//

8. Налоги на доход в Финляндии в 2012 году. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.worldbiz.ru/analytics/detail.php?ID=2164//>

9. Налоговая система Канады. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://dit.perm.ru/articles/nalog/data/032213.htm//>

10. Слухай В.С. Власні доходи місцевих бюджетів в Україні: сутність, тенденції розвитку та перспективи удосконалення / В.С. Слухай, Н.Я. Сокровольська. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vchetei/2010_1/NV-2010-V1_41.pdf

11. Слухай С.В. Удосконалення формування доходів місцевих бюджетів в Україні / С.В. Слухай, О.В. Гончаренко // Фінанси України. – 2007. – № 8. – С. 63-72.

12. Щомісячний моніторинг основних індикаторів бюджетної та банківської систем України станом на 01.01.2011 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ibser.org.ua/UserFiles/File/Month%20bank-budget/2010/2010_12_bank&budget_new_ukr.pdf

13. Ярошевич Н.Б. Шляхи збільшення доходної бази місцевих бюджетів України / Н.Б. Ярошевич, О.Я. Липа // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – №. 20.10. – С.278-282.

УДК 336.2.026

БОРОВИК П.М., к.е.н.,

м. Умань

ПРОВЕДЕННЯ ПОДАТКОВИХ ПЕРЕВІРОК В УКРАЇНІ: ЕКОНОМІЧНИЙ РАКУРС

Анотація. *Практика податкового адміністрування та проблеми в діяльності контрольно-перевірочних підрозділів державної податкової служби України вимагають підвищення рівня матеріального та інформаційного забезпечення їх працівників, а також зменшення рівня податкового навантаження на платників. Як показали результати дослідження, цього можна досягти шляхом запровадження податкових канікул на застосування штрафних та фінансових санкцій за порушення вимог податкового законодавства на період до 2015 року.*

Ключові слова: *податкове адміністрування, виїзні документальні перевірки, планові перевірки, позапланові перевірки.*

Аннотация. *Практика налогового администрирования и проблемы в работе контрольно-проверочных подразделений государственной налоговой службы Украины требуют повышения уровня материального и информационного обеспечения их работников, а также снижения уровня налоговой нагрузки на плательщиков. Как показали результаты исследования, этого можно достичь путем внедрения налоговых каникул на применение штрафных и финансовых санкций за нарушение налогового законодательства на период до 2015 года.*

Ключевые слова: *налоговое администрирование, выездная документальная проверка, плановая проверка, внеплановая проверка.*

Abstract. *Practice of tax administration and problem in activity control-verification subsections of tax service of Ukraine are required by the increases of level materially and informative providing of their workers and also diminishing of level of the tax loading on payers. As the results of the study, which can be attained by introduction of tax vacations on application of penalty and financial approvals for violation of requirements of tax legislation on a period to 2015 years.*

Keywords: *tax administration, departure documentary verifications, planned verifications, provided for by the plan not verifications.*

Постановка проблеми. Невід'ємною складовою податкового адміністрування є контрольно-перевірочна робота податкових органів, найважливішим

інструментом якої є податкова перевірка, що являє собою ефективний засіб контролю за правильністю нарахування, повнотою і своєчасністю сплати

ЗМІСТ

Андрєєв М.В. Оптимізаційні методи та моделі в задачах керування запасами короткого терміну зберігання. м. Київ	3
Барабаш Л.В., Ролінський О.В., Бондаренко Н.В. Аналіз структури акумулювання сум податку на доходи фізичних осіб до зведеного бюджету України. м. Умань	15
Боровик П.М. Проведення податкових перевірок в Україні: економічний ракурс м. Умань	22
Боровик П.М., Бондаренко Н.В., Барабаш Л.В. Концептуальні та методологічні основи банківського кредиту та кредитних відносин. м. Умань	28
Божкова Ю., Хмурова В.В. Конкурентоспроможність м. Бердянська як курорту України: економічний аспект. м. Київ	34
Гарафонов О.І. Створення потенціалу змін в системі управління промисловим підприємством. м. Київ	40
Дмитрук О.В., Зінкевич Т.А. Проблеми матеріального стимулювання праці в закладах охорони здоров'я України в процесі провадження реформ м. Житомир	44
Захарчук С.С. Вплив податкового планування на розвиток держави в системі макроекономічних регуляторів м. Житомир	48
Ігнатів Л.М., Нікітіна О.О., Омельчук В.В. Сутність, дія та використання принципу "повноваження та відповідальність" в управлінні. м. Вінниця	54
Ігнатів Л.М., Омельчук В.В. Тіньова економіка в Україні. м. Вінниця	62
Колотуха С.М., Врачинська О.В. Нові підходи щодо механізмів кредитування сільськогосподарських товаровиробників м. Умань	66
Кондратюк Д.М. Інтеграція як основа формування логістичної системи сільськогосподарських підприємств м. Житомир	71
Кудлай В.С. Аналіз бізнес-середовища промислових підприємств України. м. Київ	77
Момонт Т.В. Облікова політика туристичного підприємства: теоретичний аспект. м. Житомир	81
Нікітчина О.В. Демографічні перспективи України та їх вплив на пенсійну систему. м. Житомир	89
Полчанов А.Ю. Проблеми та перспективи розвитку ісламських фінансів в світі. м. Житомир	95
Свердан М.М. Конкурентоспроможність як ознака економічної безпеки держави. м. Київ	101
Хмурова В.В., Новак О.С. Управління конфліктами на підприємствах сфери послуг. м. Київ	106
Шиманська В.В. Формування архітектури національного туристичного комплексу в умовах інтеграційного вибору держави. м. Житомир	113
Єфіменкова О., Язиніна Р.О. Мотивація як елемент управління персоналом. м. Київ	118

ВПЕВНЕНІСТЬ І ДОВІРА

III-IV РІВЕНЬ АКРЕДИТАЦІЇ

WWW.KIBIT.EDU.UA

- ЕКОНОМІКА
та ПІДПРИЄМНИЦТВО
- МЕНЕДЖМЕНТ
і АДМІНІСТРУВАННЯ
- ПСИХОЛОГІЯ

- ПІДГОТОВКА
ДО ЗОВНІШНЬОГО
НЕЗАЛЕЖНОГО
ОЦІНЮВАННЯ

(044) 430 1577
(044) 353 4242

ВИПУСКНИКИ КУРСІВ ЗАРАХОВУЮТЬСЯ до КІБІТ НА ПІЛЬГОВИХ УМОВАХ